

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over „Het EU-beleid inzake meertaligheid” (vervolgadvies)

(2011/C 48/18)

Afdelingsrapporteur: **mevrouw LE NOUAIL-MARLIÈRE**

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 19 juli 2009 besloten, overeenkomstig art. 29(a) van de uitvoeringsbepalingen van zijn reglement van orde, een vervolgadvis uit te brengen over

Het EU-beleid inzake meertaligheid.

De afdeling Werkgelegenheid, sociale zaken, burgerschap, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 9 juli 2010 goedgekeurd.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn op 15 en 16 september 2010 gehouden 465e zitting (vergadering van 15 september 2010) onderstaand advies uitgebracht, dat met 145 stemmen vóór en 2 tegen, bij 5 onthoudingen, werd goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1 In de voorbije jaren heeft het Europees Economisch en Sociaal Comité de Europese instellingen twee adviezen doen toekomen waarin het de Europese strategie voor meertaligheid onder de loep nam:

1) in het eerste advies, „Een nieuwe kaderstrategie voor meertaligheid”, bespreekt het Comité de door de Commissie in 2005 gepresenteerde nieuwe strategie ⁽¹⁾;

2) met het tweede advies werd ingegaan op het verzoek van commissaris L. Orban van 4 februari 2008 om een verkennend advies op te stellen met het oog op de uitwerking door de Commissie van een mededeling over „Meertaligheid: een troef voor Europa en een gemeenschappelijk engagement” ⁽²⁾.

1.2 Het beleid inzake meertaligheid draagt bij aan de versterking van het concurrentievermogen, de verwezenlijking van de doelstellingen van de strategie van Lissabon en – via de interculturele dialoog (eenheid in verscheidenheid) – de verbetering van de Europese integratie, en staat dus boven aan de beleidsagenda van het EESC en het programma van zijn voorzitter voor 2008-2010.

1.3 Het beleid inzake meertaligheid, waarvan de hoofdlijnen in 2006 werden vastgelegd, is nog volop in ontwikkeling. Dit vervolgadvis is bedoeld om te kijken hoe een en ander evolueert en welke maatregelen door de Commissie, en meer specifiek door DG EAC, zijn genomen. Ook wil het Comité met deze nieuwe tekst zijn eigen aanbevelingen inzake m.n. levenslange opleiding, volwassenenonderwijs, werkgelegenheid en duurzame beleidseffecten op economisch, cultureel en sociaal gebied, aanvullen en actualiseren.

⁽¹⁾ COM(2005) 596 van 22 november 2005. PB C 324 van 30.12.2006, blz. 68.

⁽²⁾ COM(2008) 566 van 18 september 2008. PB C 77 van 31.03.2009, blz. 109.

2. Meertaligheid in Europa: een stand van zaken

2.1 Tijdens de vergadering van de Raad (onderwijs, jeugdzaken en cultuur) van 21 november 2008 zijn conclusies aangenomen over de bevordering van de culturele verscheidenheid en van de interculturele dialoog in de externe betrekkingen van de Unie en de lidstaten en is een resolutie uitgebracht betreffende een Europese strategie voor meertaligheid ⁽³⁾.

2.2 De Commissie en de Raad hebben diverse van de door het EESC geformuleerde voorstellen ter harte genomen:

- mensen moeten worden aangemoedigd hun taal in verschillende omstandigheden te gebruiken en het onderwijsaanbod moet worden verruimd;
- interculturaliteit en de talen van migranten moeten worden gepromoot;
- de Europese talen moeten worden gepromoot in de culturele betrekkingen met derde landen;
- levenslang leren en meertaligheid in de economie en het bedrijfsleven moeten worden gestimuleerd;
- er moet steun komen voor vertaling en vertolking.

2.3 Inmiddels heeft de Commissie twee overlegplatforms opgezet: een daarvan is bedoeld voor de verenigingen en ngo's die zich bezighouden met onderwijs en cultuur, het andere voor de economische belangengroepen; aan dit laatste platform wordt ook deelgenomen door sociale partners en universiteiten ⁽⁴⁾, terwijl het EESC de discussies bijwoont als waarnemer.

⁽³⁾ PB C 320 van 16.12.2008, blz. 1.

⁽⁴⁾ „Bedrijvenplatform voor meertaligheid”.

2.4 Ook de vakbonden hebben sinds 2006 al tal van initiatieven opgestart of daaraan deelgenomen: conferenties over het gebruik van talen op het werk, gerechtelijke uitspraken waarin het recht om in de eigen taal te werken wordt bevestigd en discriminatie wordt veroordeeld, en samenwerking tussen organisaties uit de Franstalige wereld (opzetten van een Franstalige portaalsite met werknemers uit de luchtvaartindustrie in Québec).

2.5 De Commissie gaat er prat op dat diverse lokale vakverenigingen en beroepsorganisaties (8) op haar openbare raadgevingen hebben gereageerd, maar het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV) is tot in 2009 nooit formeel geraadpleegd.

2.6 Het Comité heeft deelgenomen aan de Europese conferentie over meertaligheid, die in juni 2009 in Berlijn werd georganiseerd door het Europees waarnemingscentrum voor meertaligheid, een netwerk van verenigingen uit het bedrijfsleven en academici. Ook het EVV en de sectorale sociale partners waren op deze conferentie aanwezig.

2.7 Interessant op landelijk niveau is het jaarrapport over het gebruik van de Franse taal, dat door het Franse ministerie voor cultuur en communicatie aan het Parlement werd voorgelegd in het kader van wet nr. 94-665⁽⁵⁾, waarin wordt bepaald dat de balans moet worden opgemaakt van het gebruik van het Frans, zowel op nationaal niveau als binnen internationale organisaties. In het rapport over 2009 wordt de stand van zaken opgemaakt van het gebruik van het Frans in de EU-instellingen en de in Afrika gevestigde internationale organisaties. Ook behandelt het rapport het gebruik van het Frans en meertaligheid in de openbare en de particuliere sector (talenstrategieën van bedrijven), het maatschappelijk leven en de wetenschappelijke wereld. Verdere thema's zijn analfabetisme, de integratie van migranten en de opleiding van werknemers in de openbare en de privé-sector.

2.8 Het EVV zal een financieringsproject opzetten voor een evaluatieverslag en daartoe een werkgroep (*taskforce*) oprichten die zich zal bezighouden met „talen en arbeidsvoorwaarden”, waarbij verschillende aspecten van het taalgebruik op het werk onder de loep zullen worden genomen. Het gaat om de volgende punten:

- mensen uit de kennissector en het (volwassenen)onderwijs, maar ook tolken en vertalers en wetenschappers, moeten de kans krijgen hun algemene en specifieke eisen kenbaar te maken;
- het gebruik van de landstaal op het werk moet worden gepromoot en de criteria inzake de talenkennis van werknemers moeten worden nageleefd, waarbij redelijkheid aan

de dag moet worden gelegd en niet mag worden gediscrimineerd;

- er moet worden nagegaan in hoeverre landen waarvan de taal op internationaal niveau het meest wordt gebruikt, daarvan economische voordelen ondervinden;
- instanties als de Europese ondernemingsraden, die op dit moment op jaarbasis over krap 20 uur beschikken voor taalopleiding, moeten meer rechten krijgen;
- er moet meer aandacht zijn voor de veiligheid van werknemers en gebruikers wat betreft de middelen die ter hunner beschikking worden gesteld alsook voor de eisen van de werkgevers op het vlak van de erkenning van kwalificaties en taalkennis en de invloed daarvan op het loon.

2.9 De Commissie (DG EAC) heeft een niet-openbare aanbesteding uitgeschreven voor de deelnemers aan de door haar opgerichte overlegplatforms. Bedoeling is:

- projecten voor dienstverlening aan ondernemingen te ondersteunen;
- in kaart te brengen welke cursussen noodzakelijk zijn om de talenkennis te verbeteren, goede praktijken te ontwikkelen en concrete voorstellen te doen;
- projecten op te zetten met het oog op een betere integratie van kansarme groepen, zoals migranten, vroegtijdige schoolverlaters en ouderen;
- leermethoden en op de nieuwe technologieën gebaseerde modellen te verspreiden;
- en, algemeen gesproken, de maatregelen uit de strategie en de aanbevelingen van de Raad in praktijk te brengen.

2.10 Het is betreurenswaardig dat alle *werkdocumenten van de overlegplatforms en de aanbesteding betreffende het stimuleren van meertaligheid maar in één taal* worden gepubliceerd. **Aanbeveling nr. 1 aan de Commissie: De Commissie heeft een voorbeeldfunctie en moet zo efficiënt mogelijk te werk gaan. Zij moet haar eigen strategie om meertaligheid bij zo veel mogelijk burgers te promoten voor ogen houden. Dat houdt in dat zij eerbied toont voor de grondrechten van de deelnemers aan de door haar opgezette overlegplatforms, die zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en/of de sociale partners; de deelnemers moeten m.a.w. de kans krijgen hun standpunt mondeling én schriftelijk uiteen te zetten in hun eigen taal of in een van de andere talen van de Unie⁽⁶⁾. De Commissie zou daarom met drie of vier spiltalen moeten werken, waaronder ten minste één taal van de lidstaten die in 2004 of 2007 zijn toetreden.**

⁽⁵⁾ Wet van 4.8.1994 betreffende het gebruik van de Franse taal.

⁽⁶⁾ Artikel 22 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bepaalt dat de Unie de *verscheidenheid* van cultuur, godsdienst en taal eerbiedigt.

2.11 De Commissie heeft ook in 2010 een gids m.b.t. het Leven Lang Leren Programma ⁽⁷⁾ uitgegeven. De zevende specifieke doelstelling van dit programma is het leren van talen en linguïstische diversiteit bevorderen. Het programma bestaat uit vier sectorale programma's: COMENIUS, gericht op het schoolonderwijs, ERASMUS, voor het hoger onderwijs, LEONARDO DA VINCI, voor beroepsopleidingen, en GRUNDTVIG, voor volwasseneneducatie, plus diverse transversale dimensies, waarvan „kernactiviteit” 2 betrekking heeft op talen. Het programma is niet alleen toegankelijk voor de landen van de EU, maar ook voor Turkije, de overzeese landen en gebieden, de Republiek Kroatië en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, in het kader van acties in de fase van voorbereidende maatregelen, en voor partners uit andere landen die bij het LLP betrokken zijn of „waaraan de EU bijzondere prioriteit heeft gegeven met het oog op het op gang brengen van een dialoog over een strategisch beleid inzake onderwijs en opleiding of meertaligheid”. Het Comité hecht groot belang aan een geïntegreerd Europees referentie- en kwaliteitsborgingskader op het vlak van een leven lang leren en spoort de organisaties van het maatschappelijk middenveld aan om het eerste gedeelte van de gids te raadplegen. Het kijkt met belangstelling uit naar het tweede gedeelte, waarin meer zal staan over de middelen die voor meertaligheid uitgetrokken zullen worden (absolute en relatieve cijfers). **Aanbeveling 2:** het Comité wijst de Commissie er nogmaals op **dat er weliswaar enkele verbeteringen zijn aangebracht t.o.v. eerdere programma's, maar dat er nog geen sprake is van een totaalvisie, die de gids over de toegang tot de programma's en procedures begrijpelijker zou maken.** Deze programma's en procedures blijven ingewikkeld en leiden nauwelijks tot een grotere deelname van de organisaties die het minst bij de procedurele voorbereiding betrokken zijn, maar die los van omvang of administratieve capaciteit wel een nuttige inbreng kunnen leveren met hun ervaring of creativiteit. Ook sommige openbare onderwijsinstellingen wijzen op de strikte procedurele en organisatorische eisen, die slecht zijn aangepast aan de beperkte administratieve middelen waarover zij beschikken, en op het feit dat de door de programma's toegekende middelen die gebruikt kunnen worden voor de opleiding van jonge tolken (mobiliteit, zeer intensief onderwijs) of hun leraren, ontoereikend zijn.

2.12 In het jaarverslag van de Europese Rekenkamer over de uitvoering van de begroting 2008 ⁽⁸⁾ wordt gerapporteerd over de 1060 miljoen euro die via de Europese fondsen voor onderwijs en cultuur, waaronder meertaligheid, is toegekend, deels centraal (Europees agentschap) en deels decentraal beheerd (nationale agentschappen), en over de verschillende directe en indirecte controles van het grote aantal rechtstreeks begunstigden. Er wordt echter niet nader aangegeven welk gedeelte voor meertaligheid was bestemd. Het is dus lastig, zo niet onmogelijk, om na te gaan hoe groot het aandeel van de EU resp. van de lidstaten is, en meer in het algemeen ook hoeveel geld voor de verschillende onderdelen van de Europese strategie voor meertaligheid wordt uitgetrokken. **Gevolg hiervan is dat de strategie noch op voorhand noch achteraf geëvalueerd kan worden. De Commissie zou nu al moeten bekijken**

hoe deze tekortkoming verholpen kan worden. Aanbeveling 3: er moet een duidelijk overzicht komen van de middelen voor meertaligheid die door de EU en door de lidstaten begroot en toegekend worden.

3. Het meertaligheidsbeleid bij het EESC

3.1 Het EESC en het CvDR beschikken samen over een eigen vertaaldienst (die momenteel 4 tot 6 % uitbestedt) en kunnen een beroep doen op de tolkdienst van de Commissie (SCIC), die in 49 tot 52 % van de gevallen freelancetolken (geen ambtenaren) inschakelt om seizoensschommelingen op te vangen en rekening te houden met de vraag van iedere instelling.

3.2 Er bestaat een dienstverleningsovereenkomst (Service Level Agreement (SLA)) tussen het EESC en het CvDR over de voorwaarden voor de levering van tolkdiensten door de SCIC, de regels voor facturering voor deze diensten en de verantwoordelijkheden van beide partijen. De arbeidsvoorwaarden en beloning van freelancetolken zijn vastgelegd in een interinstitutionele overeenkomst tussen de Europese instellingen enerzijds en de Internationale Vereniging van conferentietolken (IACI) anderzijds.

3.3 De gezamenlijke diensten van de twee comités hebben een *spiltalenregeling* ⁽⁹⁾ ingevoerd om met de 11 officiële talen die er met de uitbreidingen in 2004 en 2007 zijn bijgekomen (462 mogelijke combinaties), toch in de taalbehoefte te kunnen voorzien. Ook hebben de secretarissen-generaal van de twee comités op 25 mei 2010 een gedragscode op het gebied van vertaling goedgekeurd, op basis waarvan prioriteiten en deadlines vastgesteld kunnen worden, rekening houdend met het specifieke karakter van de door de leden resp. het secretariaat opgestelde documenten.

3.4 De vertaaldienst heeft een ontwerpbrochure voor de leden en rapporteurs opgesteld om de samenwerking met de leden op taalkundig gebied te verbeteren. Hierin wordt eraan herinnerd dat rapporteurs zich bij de redactie van de originele versie van hun document persoonlijk kunnen laten bijstaan, met name in die gevallen waarin het document niet wordt geschreven in de moedertaal van de rapporteur. Dankzij deze regeling én de mogelijkheid om documenten te laten nalezen voordat zij naar de vertaaldienst worden doorgestuurd, kan de kwaliteit van de documenten worden verbeterd en kan dus het werk van de vertalers worden vereenvoudigd en kunnen de termijnen worden verkort.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm - het Leven Lang Leren Programma.

⁽⁸⁾ PB C 269 van 10.11.2009.

⁽⁹⁾ 2009-106 van 23.11.2009.

3.5 Deze betere samenwerking, die bedoeld is om de dienstverlening en de voorwaarden voor rapporteurs, leden en vertalers te verbeteren, zou op middellange termijn moeten leiden tot **een contactgroep van leden of hun vertegenwoordigers – naast de bestaande contacten tussen vertaaldienst, administratie en secretariaten-generaal – die zich op transparante wijze meer in het algemeen buigt over een geschikt talenbeleid voor de Comités op langere termijn, met inbegrip van de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten daarvan (aanbeveling 4).**

4. Bijzondere opmerkingen

4.1 Navraag bij de IACI en de Union Syndicale, de vakbond voor Europese ambtenaren, leert dat deze vakbonden niet alleen opkomen voor de belangen van ambtenaren en freelancers bij problemen rond de personele bezetting, werktijden en materiële voorwaarden (werkruimte en cabines), maar ook een rol spelen bij de regulering van het beroep. Krachtens de overeenkomsten die met de Europese instellingen zijn gesloten, genieten freelance-tolken en -vertalers dezelfde rechten en behandeling als hun collega's die in dienst zijn als ambtenaar, maar dan alleen op de dagen dat zij werken en alleen per opdracht, waardoor in de praktijk wel sprake is van verschillen. In de overeenkomsten zijn ook normen voor de kwaliteit van de dienstverlening vastgelegd en de leden van de IACI onderhandelen meestal per team als de tolken op wie de instellingen voor een bepaalde opdracht een beroep doen, lid van de vereniging zijn. Doordat de Europese instellingen in belangrijke mate bepalen wat er gebeurt, hebben zij tot dusver een positieve rol gespeeld in aanvulling op de rol die de IACI heeft op het gebied van sociale en beroepsnormen voor de beroepsgroep.

4.2 De vraag is gediversifieerd; er is een tendens gaande waarbij sommige klanten minder belang blijken te hechten aan accreditatie en kwaliteit en zelfs akkoord gaan met „volledig uitgeruste cabines”, d.w.z. dat een leverancier materiaalhuur (cabines en hoofdtelefoons) en vertolking op een en dezelfde factuur in rekening brengt. Dit heeft twee gevolgen:

- illegale detachering van personeel en illegale berekening van commissie (de onderneming staat niet geregistreerd als detachingsbureau en mag niet op grond van Europees recht of internationale overeenkomsten commissie over salarissen berekenen);
- gebrekkige controle op de kwaliteit van de geleverde diensten waarvan wordt beweerd dat ze van „Europees niveau” zijn en waarbij ten onrechte de suggestie wordt gewekt dat er een beroep wordt gedaan op door de instellingen opgeleide tolken.

4.3 Wat de instellingen betreft, heeft de IACI het directoraat-generaal Tolken gewezen op enkele door de DG's van de Commissie uitgeschreven aanbestedingen voor conferentie- en soms ook tolkdiensten die niet beantwoordden aan de bepalingen uit

de overeenkomst. Na overleg met de Juridische Dienst heeft DG Tolken de andere DG's hierover geïnformeerd.

4.4 Het beroep van tolk is niet gereguleerd. De IACI wijst er in dat verband op dat, gezien de zeer gevarieerde vraag (bedrijven, sociale sector, enz.), het nodig zou kunnen zijn om **te overwegen het beroep op te waarderen door middel van duidelijke criteria waaraan men dient te voldoen om zich tolk te mogen noemen (universitair diploma, beroepsriteria, ervaring, enz.) om te voorkomen dat de gehele beroepsgroep met negatieve gevolgen te maken krijgt en om de gebruiker of klant te beschermen tegen wanpraktijken (hoge facturen voor slechtere dienstverlening dan was afgesproken). In dit verband zou de Commissie kunnen overgaan tot een Europese raadpleging van sociale partners (aanbeveling 5).** Daarnaast is uit alle contacten met tolken en vertalers (zowel ambtenaren als freelancers) gebleken dat het noodzakelijk wordt geacht voor een positief en aantrekkelijk imago van deze twee beroepen te zorgen, opdat er op middellange en lange termijn genoeg nieuwe tolken en vertalers te vinden zullen zijn.

4.5 Het Europees Parlement beschikt over eigen tolken en vertalers en heeft ook een gedragscode ingevoerd⁽¹⁰⁾. Voor 40 % van zijn behoeften doet het Parlement een beroep op freelancers en in 2010 beschikte het over een vertaalbudget van 22 miljoen euro.

4.6 In het kader van de talenregeling van de instellingen heeft de Rekenkamer twee speciale rapporten⁽¹¹⁾ uitgebracht over de uitgaven van het Europees Parlement, de Commissie en de Raad voor vertolking (RS 5/2005) resp. vertaling (RS 9/2006).

5. Talenregeling en culturele verscheidenheid na het Verdrag van Lissabon

5.1 Afgezien van het aantal talen en het taalkundige kader voor de overdracht van ontwerpen van wetgevingsbesluiten aan de nationale parlementen (Protocol nr. 1, artikel 4) is de talenregeling van de EU met het Verdrag van Lissabon niet substantieel gewijzigd. Wel wordt daarin de doelstelling van culturele en taalkundige verscheidenheid in Europa bevestigd⁽¹²⁾.

5.2 De regeling van het taalgebruik door de instellingen van de Unie wordt, onverminderd de bepalingen van het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, door de Raad met eenparigheid van stemmen bij verordeningen vastgesteld (artikel 342 VWEU, oud artikel 290 VEG). De talenregeling van het EHV wordt eveneens door de Raad met eenparigheid van stemmen vastgesteld (Protocol nr. 3, artikel 64). Artikel 3 VEU (oud artikel 2 VEU) stipuleert onder meer dat de Unie „haar rijke verscheidenheid van cultuur en taal [eerbiedigt] en (...) toe[ziet] op de instandhouding en de ontwikkeling van het Europees cultureel erfgoed”.

⁽¹⁰⁾ PE 413.599/BUR van 18.11.2008.

⁽¹¹⁾ PB C 291 van 23.11.2005 en PB C 284 van 21.11.2006.

⁽¹²⁾ Zie ook EP 431.591.0 „Etude sur les politiques structurelles et de cohésion après le Traité de Lisbonne” („Studie over het structuur- en cohesiebeleid na het Verdrag van Lissabon”) van 15 februari 2010.

5.3 In artikel 55 VEU (oud artikel 53 VEG) is vastgelegd in welke talen het Verdrag is opgesteld en vertaald. Verklaring nr. 16 bij artikel 55, lid 2, VEU stipuleert het volgende: „De Conferentie is van mening dat de mogelijkheid om de Verdragen in de in artikel 55, lid 2 ⁽¹³⁾, bedoelde talen te vertalen bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstelling van eerbiediging van de rijke verscheidenheid van cultuur en taal van de Unie, waarvan sprake is in artikel 3, lid 3, vierde alinea. In dit verband bevestigt de Conferentie dat de Unie gehecht is aan de culturele verscheidenheid van Europa en bijzondere aandacht zal blijven schenken aan deze en andere talen”.

5.4 Wat non-discriminatie en burgerschap van de Unie betreft (tweede deel VWEU), zijn EU-burgers gerechtigd om zich in een van de talen van de Verdragen tot de instellingen en de adviesorganen van de Unie te richten en in die taal een antwoord te krijgen (artikel 20 VWEU, oud artikel 17 VEG).

5.5 In titel XII, Onderwijs, beroepsopleiding, jeugd en sport, staat: „De Unie draagt bij tot de ontwikkeling van onderwijs van hoog gehalte door samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en zo nodig door hun activiteiten te ondersteunen en aan te vullen, met volledige eerbiediging van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de inhoud van het onderwijs en de opzet van het onderwijsstelsel en van hun culturele en taalkundige verscheidenheid” (artikel 165 VWEU, oud artikel 149 VEG).

5.6 Op het gebied van het gemeenschappelijk handelsbeleid stipuleert artikel 207 VWEU (oud artikel 133 VEG), lid 4: „De Raad besluit ook met eenparigheid van stemmen ten aanzien van de onderhandelingen over en de sluiting van akkoorden betreffende: a) de handel in culturele en audiovisuele diensten, indien deze akkoorden afbreuk dreigen te doen aan de verscheidenheid aan cultuur en taal in de Unie...”

5.7 Krachtens het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie geldt taal ook als een discriminatiegrond en is „iedere discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid” (artikel 21) verboden. Op grond van artikel 22 eerbiedigt de Unie „de verscheidenheid van cultuur, godsdienst en taal”.

5.8 Vanuit die optiek zou het EESC eveneens voorrang moeten geven aan de inhoud boven de vorm en bij elke aanpassing van zijn website erop moeten toezien dat alle pagina's en documenten toegankelijk en reeds vertaald zijn in alle Europese talen. De in de begroting toegewezen middelen voor dergelijke aanpassingen zouden kunnen worden gedeeld met de vertaaldienst, die in de eerste plaats ook een communicatieve taak vervult (aanbeveling nr. 6).

Brussel, 15 september 2010

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Mario SEPI

⁽¹³⁾ Dat wil zeggen „in andere talen die door de lidstaten zijn gekozen uit de talen die overeenkomstig hun constitutionele bestel op hun gehele grondgebied of een deel daarvan als officiële taal gelden”.